

26.09.2024

Haettu muutos Kunnanhallituksen päätös 09.09.2024 § 163 on kumottava.

Muutoksenhakijat Jorma Jolanki
Harry Ruotsalainen

Muutoksenhakijoiden kotikunta on Laukaan kunta.

Oikaisuvaatimuksen määräajan noudattaminen

Päätökset on kuulutettu kunnan verkkosivuilla 13.09.2024. Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa. Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa tästä. Määräaika oikaisuvaatimuksen jättämiselle päättyy 04.10.2024. Tämä oikaisuvaatimus on jätetty määräajassa.

Oikaisuvaatimuksen perusteet

Sisältö

1. Yhtiömuodon muuttamisen perusteiden puuttuminen
2. Muutosehdotuksen sisällön ja eriävän mielipiteen puuttuminen
3. Olennaisten asiakirjojen puuttuminen (Valtuuston päätös 03.06.2019 § 39, kunnanhallituksen päätös 20.01.2020 § 10, osakassopimukset)
4. Hankkeen rahoitus

Kunnanhallituksessa on kuusi ensikertalaista luottamustehtävissä, joilla ei voi olla riittävästi dokumentteja puheena olevasta asiasta. Valtuuston päätöstä 03.06.2019 § 39 ym. asian käsittelyyn vaikuttavia dokumentteja ei ole enää luettavissa kunnan sivuilta. Tästä syystä on tarkoituksenmukaista tuoda esiin puheena olevaa asiaa laajemmin niin oikaisuvaatimuksen kuin asian kokonaisvaltaisen ymmärtämisen tueksi.

Asian laajuuden ja oikaisuvaatimuksen tekemiseen annetun ajan takia jotkut asiat voivat toistua perustelutekstissä. Kunnanvaltuusto on käsitellyt asiaa vain kerran. Asia tuotiin valtuustoon 03.06.2019 liian pikaisella aikataululla ottaen huomioon asian laajuus ja taloudellinen merkittävyys.

Perusteet

Luottamushenkilön toimintaa määrittää ainakin seuraava: *"Luottamushenkilön tulee edistää kunnan ja sen asukkaiden etua sekä toimia luottamustehtävässään arvokkaasti tehtävän edellyttämällä tavalla."* (Kuntalaki 69 § 2. mom.)

Kunnanhallitus on päättänyt, että Laukaan kunta ostaa osakkeita Keskinäisestä Kiinteistöosakeyhtiö Leppävesi Areenasta perustellen päätöstä valtuuston päätöksellä 03.06.2019 § 39. Hallintolain näkökulmasta on outoa, että päätöksentekoon olennaisesti liittyvää asiakirjaa ei ole ollut liitetiedostona. Pöytäkirjasta ei käy ilmi perusteita muutosehdotuksen osalta osakkeiden ostamatta jättämisestä. Onko asia ilmaistu sitten tehdystä päätöksestä jätettyyn eriävään mielipiteeseen, jota ei myöskään ole pöytäkirjassa.

Valtuuston päätös 03.06.2019 § 39 liitetään oheen liitteiden ja oheismateriaalin kera.

26.09.2024

Kunnanhallitus käsitteli osakkeiden ostoa aiemmin 26.08.2024 § 149 ja päätöksenä oli asian valmisteluun palauttaminen. Pöytäkirjasta ei käy ilmi, miksi asia palautettiin valmisteluun. Tässä kokouksessa tapahtui sama ilmiö, kuin kunnanhallituksen kokouksessa 09.09.2024 eli olennaisesti asiaan liittyvää asiakirjaa ei ollut liitetiedostossa.

Sopimuksista mainitaan yleisluontoisesti, mutta niitä ei nimetä, eikä niitä ole oheisaineistona. Selostusosassa on kerrottu kunnanhallituksen päätöksestä 20.01.2020 sisäliikuntatilojen hankinnasta. Todettakoon, että kunnanhallituksen päätöksestä 20.01.2020 § 10 saatujen asiakirjojen perusteella ei kunnanhallituksessa ole tuolloin käsitelty perustettavan kiinteistöosakeyhtiön rahoituksen muutettuja arvoja, eikä muutettua osakassopimusta ole ollut kunnanhallituksen käsittelyssä niin kuin ei myöskään vuokrasopimuksia. Kuka tai ketkä ovat laatineet muuttuneen osakassopimuksen verrattuna valtuuston päätökseen 03.06.2019 § 39?

Valtuuston päätöksessä 03.06.2019 § 39 on seuraavasti: *"Kunnanvaltuustolle esitetään hyväksyttäväksi hankkeen olennaiset ja erityisesti taloudelliset reunaehdot, joiden puitteissa kunnanhallitus ja muut toimielimet ja viranhaltijat tekevät kilpailutusta/hankintaa koskevat päätökset ja solmivat päätösten mukaiset sopimukset hallintosäännön mukaisen toimivallan rajoissa."*

Kunnanhallituksen 09.09.2024 § 163 selostusosan ja valtuuston päätöksen 03.06.2019 § 39 tekstejä verraten ja kokouksen tapahtumia tarkastellen (<https://www.youtube.com/watch?v=vUMoUchLn6M>) ei jää epäselväksi se, että kesäkuussa 2019 on valtuusto täysin ymmärtänyt päättäessään myöntää 150.000 euron lisämäärärahan kiinteistöosakeyhtiön osakkeiden ostoon vuodelle 2019, ja että muut toimijat sijoittavat 2.850.000 euroa kiinteistöyhtiön osakepääomaan. Asia on tullut esiin esim. valtuutettu Turusen puheessa, eikä kukaan ole läsnäolijoista kiistänyt asiaa. Erikoista on tämän kokouksen osalta mm. se, että vaikka kyseessä on taloudellisesti merkittävä asia, niin kukaan virkamiehistä ei esimerkiksi esittele asiaa.

Kunnanhallituksen 09.09.2024 § 163 selostustekstissä on tulkittu / sovellettu valtuuston päätöstä 03.06.2019 § 39 tavalla, jossa ei voi millään välttyä ajatukselta, että joko kunnanhallitusta on nyt tietoisesti harhautettu tai valtuustoa tietoisesti harhautettiin kesäkuussa 2019. Tätä tukee myös yhtiömuodon muuttuminen, jota ei ole millään tavoin perusteltu. Yhtiömuodon muuttuminen on merkittävä. Mikäli kunnanhallitus on tämän ymmärtänyt, niin kunnanhallituksen tavoitteena on, että Laukaan kunta maksaa yhteensä vähintään 15 miljoonaa euroa lähinnä sijoittajille 15 vuoden aikana huolimatta tuloista, joita ei tarvitse edes olla. Näin ei varmasti ole valtuusto asiaa ymmärtänyt tehdessään niukan enemmistöpäätöksen kesäkuussa 2019.

Onko 26.08.2024 kunnanhallituksen kokouksen §:ssä 149 ymmärrettävä puuttuva asiakirja siten, että hankintasopimuksessa kohdassa 6. Mahdolliset erimielisyydet ja sopimussakko on mainittu mm. seuraavasti: *"hankkeelle ei saada rakennuslupaa siten, että rakentamista ei päästä aloittamaan ennen 31.12.2023"* Tämä liittyi ehtoon, jolla sakkoa ei tarvitse maksaa. Huolimatta siitä, että onko hankintasopimuksen päivämäärää muutettu matkan varrella, niin rakennusluvat on myönnetty 22.02.2024.

26.09.2024

Kuluvalla valtuustokaudella on useasti puhuttu tehtyjen sopimusten sitovuudesta, mutta koskaan puheiden varmentamiseksi ei ole esitetty asiakirjoja eli esimerkiksi mahdollisuutta Laukaan kunnan olla ostamatta osakkeita tiettyjen ehtojen täytyessä.

Kiinteistö Oy Leppävesi Areenan osakkaat ovat perustamissopimuksen mukaan helmikuussa 2021 Kurikka Flight Oy ja Tikka Capital Oy. Miksi Laukaan kunta ei tuolloin ollut jo mukana kiinteistöosakeyhtiössä valtuuston 03.06.2019 päätöksen mukaisesti? Ei ole tiedossa, että muutoksesta olisi päätetty kunnanhallituksessa. Mikäli Laukaan kunta on jätetty kiinteistöosakeyhtiön ulkopuolelle muiden toimijoiden taholta, niin miksi Laukaan kunta ei ole reagoinut tähän ja vaatinut vahingonkorvauksia.

Valtuustoseminaarissa 24.04.2023 jopa vähintään peloteltiin luottamushenkilöitä mahdollisilla korvausvaatimuksilla, jos kunta irtaantuu hankkeesta. Talous- ja henkilöstöjohtaja esitti kuulleen, että muut tahot olisivat laittaneet hankkeeseen jo n. neljä miljoonaa euroa. Asiasta ei esitetty ainuttakaan dokumenttia. Kunnanhallituksen 09.09.2024 § 163 oheisaineistossa on taseliite, jonka mukaan Keskinäisellä Kiinteistöosakeyhtiö Leppävesi Areenalla on noin 2,7 miljoonaa euroa velkaa omistusyhteisyrityksille.

Kunnanhallituksen 09.09.2024 § 163 päätöksen selostusosassa on seuraavasti: *"...yhtiön toiminta rahoitetaan ensisijaisesti osakepääomalla ja liiketoiminnasta kertyvällä tulorahoituksella ..."* Kunnanhallitus on päätöksellään 09.09.2024 olettanut, että 1 000 euron pääoma on riittävä rahoittamaan toiminnan ilman tietoa tulorahoituksesta, ellei kunnanhallitus ole ajatellut tulorahoituksen muodostuvan esim. Laukaan kunnan maksamista vuokrista.

Kunnanhallituksen 09.09.2024 § 163 selostustekstissä on myös seuraavasti: *"... Yhtiön taseessa olevat pääomalainat ovat alalle tavanomaisia ..."* Oliko tämä suunnitelma tiedossa jo 03.06.2019 ja valtuuston päätöksen mukainen? Selostustekstissä ei ole perusteltu tällaisen menettelytavan tavanomaisuutta.

Mikäli omistusyhteisyritykset ovat Kurikka Flight Oy ja Tikka Capital Oy, niin tällöin ne ovat antaneet yhtiölle lainaa, eivätkä ole toimineet osakesijoittajina niin kuin valtuusto on asian varmasti ymmärtänyt periaatepäätöksessään 03.06.2019. Erityisesti on huomioitava, että valtuustossa oli tuolloin ymmärretty, että kunnan yhteistyötahoina toimivat yrittäjät tulevat huomattavalla osuudella (n. 3.000.000 euroa) mukaan hankkeeseen. Kunnanhallituksen pöytäkirjasta 09.09.2024 § 163 ei käy ilmi, onko edellä mainittu yksi syy yhtiömuodon muutokselle ja mikä on yhtiömuodon muutoksen vaikutus Laukaan kunnalle.

Yhtiömuodon muutoksella on dramaattinen vaikutus, joka pitäisi kunnan virkamiesten taholta osata selvittää kunnanhallituksen jäsenille.

Myöskään ei ole missään vaiheessa tuotu esiin vaihtoehtoisia ratkaisuja.

26.09.2024

Jostain syystä ylimmät virkamiehet, eikä kunnanvaltuuston puheenjohtaja, eikä kunnanhallituksen puheenjohtaja ole koskaan tuoneet edellä mainittua mahdollisuutta esiin. Vastaavasti on valtuutettuja vähintään peloteltu asian ottamiseksi valtuustossa käsittelyyn ja on jopa suoranaisesti toimittu kunnan edun vastaisesti. Esimerkiksi kunnanhallituksen puheenjohtaja on todennut julkisuudessa seuraavasti: *"Laukaan intresseissä on, että Happee ja sen juniorijoukkueet säilyvät toimintakykyisinä."* (Laukaa-Konnevesi -lehti 11.04.2024)

Mikäli puheena olevassa asiassa olisi kyse kunnan edusta, niin hankkeesta olisi tehty tarveselvitys niin kuin muissakin hankkeissa ja mikäli tarvetta olisi ollut, niin olisi hoidettu asianmukaiset kilpailutukset.

Valtuuston niukka enemmistöpäätös kesäkuussa 2019 perustui varmaan osittain siihen, että luotettiin kunnan ulkopuolisten tahojen tulevan mukaan huomattavalla osuudella. Epäilyksiä herätti tiedossa olleet operaattorin talousvaikeudet ja tätä pidettiin taloudellisena riskinä tilanteessa, jossa operaattori ei suoriudu velvoitteistaan. Ennen kuin toiminta on edes alkanut, niin Laukaan Kehitysyhtiö Oy osti 27.03.2024 Hirviareena Oy:stä Happee ry:n osakkeita 100 000 eurolla. Osto on erikoinen mm. siitä syystä, että Hirviareena Oy:ssä oli tuolloin osakkeita Patentti- ja rekisterihallituksen tietojen mukaan kahdeksan (8) kappaletta arvoltaan nolla euroa. Tästä ei tällä erää enempää, mutta tämäkään ei vastaa valtuuston päätöstä 03.06.2019 § 39. Osakkeiden oston keskeisinä toimijoina olivat kunnanjohtaja ja kunnanhallituksen puheenjohtaja.

Kunnanvaltuutettu Hintikka lähetti 18.04.2024 tarkastuslautakunnalle avoimen kirjeen tiedustellen Laukaan Kehitysyhtiön Oy:n edellä mainitusta asiasta. Kirjeessään hän toteaa mm. seuraavasti: *"Kunnanjohtajan mukaan asialle on haettu poliittinen hyväksyntä, mutta julkisten pöytäkirjojen mukaan kunnanhallitus ei ole käsitellyt asiaa. Merkittävässä asioissa kunnanjohtajan tulee viedä asia kunnanhallituksen käsiteltäväksi."*

Tarkastuslautakunnan päätös 29.04.2024 § 36: *"Keskusteltiin kunnan konserniohjauksesta ja todettiin, että konserniohjetta on noudatettu kunnan toiminnassa. Vastataan saatuun avoimeen kirjeeseen."* Päätöksessään tarkastuslautakunta ei perustele tarkemmin konserniohjeen noudattamista. Tässä kohden olisi voitu käsitellä mm. konserniohjeessa mainittuja toiminnallisia ja liiketaloudellisia perusteita osakkeiden hankinnassa ottaen huomioon, että konserniohjeen mukaan omistaminen ei ole Laukaan kunnan päätarkoitus.

Konserniohjeen mukaan liittyen Laukaan Kehitysyhtiö Oy:n todetaan, että omistajanohjauksen ja konserniohjeen liittyvät linjaukset tuodaan valtuuston päätettäväksi vähintäänkin kunkin valtuustokauden alussa tai kun tytäryhteisöjen ja /tai konsernirakenteessa tapahtuu merkittäviä muutoksia. Kuluvalle valtuustokaudella ei olla käsitelty konserniohjetta. Laukaan Kehitysyhtiö Oy:n yhteisösäännöissä on mm. seuraavasti: *"Yhtiöllä on velvollisuus noudattaa annettuja konserniohjeita, ellei osakeyhtiö- tai muusta pakottavasta lainsäädännöstä muuta johdu."* (5 §)

26.09.2024

Hallintosäännön mukaan kunnanjohtaja johtaa kunnanhallituksen alaisena kunnan konsernipolitiikkaa. (19 §) Ei valtuusto eikä kunnanhallitus ole tehnyt puheena olevassa asiassa päätöstä osakkeiden ostosta. Otettaessa huomioon 03.06.2019 valtuuston päätöksessä mainittu riski operaattoriyhtiön selviytymisestä taloudellisesti, niin kunnanhallituksen olisi pitänyt käsitellä osakkeiden ostoa hallintosäännön mukaisesti: *"kunnan riskien hallintaa valtuuston määrittämien periaatteiden mukaisesti."* (22 §, 7)

Onko kunnanjohtaja (kehitysyhtiön hallituksen puheenjohtaja) ja kunnanhallituksen puheenjohtaja (kehitysyhtiön hallituksen jäsen) olleet erityisjäävejä Laukaan Kehitysyhtiö Oy:n ostaessa arvottomia osakkeita Hirviareena Oy:stä 100 000 eurolla. Onko tällä summalla yhteys Keskinäisen Kiinteistöosakeyhtiön taseessa olevaan "muut velat" (-108.966,94 euroa)?

Kunnanhallituksen 09.09.2024 § 163 pöytäkirjan perusteella ei löydy selitystä yhtiömuodon muutokselle ja sen merkitykselle eli jos ostetaan osakkeita tai ei osteta. Kiistatonta on, että valtuusto ei ole tehnyt 03.06.2019 § 39 päätöstä ostaa osakkeita Keskinäisestä kiinteistöosakeyhtiöstä, vaan kiinteistöosakeyhtiöstä.

Valtuutettu Ruotsalainen lähetti 01.09.2024 seuraavanlaisen asiakirjapyyntö: *"Pyydän asiakirjaa, jossa on päätetty ostaa keskinäisestä kiinteistöosakeyhtiöstä osakkeita valtuuston 3.6.2019 § 39 tekemän päätöksen jälkeen. Tuolloin päätös oli ostaa lisämäärärahan turvin osakkeita 150 000 eurolla kiinteistöyhtiöltä. Osakkeen nimellisarvoksi oli tuolloin ilmoitettu 3000 euroa ja edellä mainitulla summalla olisi Laukaan kunnasta tullut perustettavan kiinteistöyhtiön osakas 5 %:lla."*

Laukaan kunnanhallituksen päätöspöytäkirjan mukaan (Kunnanhallitus 26.08.2024 § 149) päätösehdotuksessa on ollut esitys, että Laukaan kunta ostaa 50 kappaletta Keskinäinen Kiinteistöosakeyhtiö Leppävesi Areenan osakkeita hintaan 1,00 euroa/kpl. Lisäksi mainitaan osakkeiden oikeuttavan viiden prosentin omistukseen yhtiössä."

Valtuuston päätöksestä huolimatta Laukaan kunnasta ei tullut kiinteistöyhtiön osakasta, eikä osakkeita ole ostettu 150 000 eurolla."

Pyydän asiakirjaa, jossa on päätetty kiinteistöyhtiön osakkeiden sijaan ostaa osakkeita keskinäisestä kiinteistöosakeyhtiöstä 50 eurolla 150 000 euron sijaan, ja jossa on tuotu esiin muutoksen merkitys Laukaan kunnan edun kannalta niin kunnan osakkuusasemasta Keskinäisessä Kiinteistöosakeyhtiö Leppävesi Areenassa kuin sen taloudellisesta merkityksestä."

Pyydettyä asiakirjaa ei ollut, mutta talous- ja henkilöstöjohtaja Raittila vastasi 04.09.2024 seuraavasti: *"vastaan oheiseen asiakirja/tietopyyntöön parhaan ymmärryksen mukaan, mutta pyydän tarvittaessa tarkentamaan pyyntöä, mikäli en vastaa siihen mitä pyynnössä on tarkoitettu."*

Laukaan kunnanvaltuusto on 3.6.2019 hyväksynyt Leppäveden liikuntahallihankkeen olennaiset sopimusehdot, joihin perustuen kunnanhallitus on toimivaltaisena

26.09.2024

viranomaisena toteuttanut hankinnan. Valtuuston päätöksen mukaan Laukaan kunta tulee hallit rakennuttavan kiinteistöyhtiön 5 % osakkaaksi. Valtuusto on myöntänyt osakkuutta varten 150.000 euron määrärahan. Valtuusto ei ole edellyttänyt päätöksessä, että 5 % osakkuuden tulee maksaa 150.000 euroa vaan myöntänyt 150.000 euron määrärahan. Määräraha on enimmäismäärä, joka annettuun tarkoitukseen voidaan käyttää.

Kunnanhallitus on valtuuston päätökseen perustuen toteuttanut hankinnan. Tarjouspyynnön mukaan tarjoaja on voinut suunnitella yhtiön rahoituksen siten, että osakepääoma voi olla enintään 3,0 miljoonaa euroa, koska kunnan 5 % osuus voi maksaa enintään 150.000 euroa.

Hankintaan perustuvassa osakassopimuksessa on sovittu, että yhtiön osakepääoma on 1.000 euroa, mihin perustuen, kunnan 5 % osuuden hinta on 50 euroa.

Koska kyseessä on kiinteän omaisuuden hankinta, on sen hankkimisessa toimivalta kunnanhallituksella pienestä summasta huolimatta. Eli vaikka osakkuudesta on sovittu jo hankinnan yhteydessä, täytyy kunnanhallituksen tehdä osakkeiden ostamisesta erillinen päätös. Kyseistä päätöstä ei ole vielä tehty. Eli varsinainen vastaus kysymykseen asiakirjasta, jossa on päätetty ostaa osakkeita on, että päätöstä osakkeiden ostamisesta ei ole tehty, koska kunnanjohtajan esitys osakkeiden ostamiseksi palautettiin valmisteluun.

Uskoakseni viitattu valtuuston päätösote, kunnanhallituksen hankintapäätösote ja osakassopimus ovat jo hallussasi, joten en lähetä niitä vastauksen mukana, mutta mikäli kaipaat jonkun näistä asiakirjoista niin pyydäthän sitä vielä erikseen, kiitos. "

Ruotsalaisen saaman vastauksen perusteella olisi voinut olettaa, että myös kunnanhallituksella olisi ollut vastaavat asiakirjat päätöstä tehtäessä. Joka tapauksessa on selvää, että kunnanhallitukselle olisi ollut aikaa ja merkityksellistä selvittää yhtiömuotojen eron merkitys.

Kunnanhallitus 09.09.2024 §:ssä 163 ei noudattanut kunnan ylintä päätösvaltaa käyttävää toimielintä eli valtuuston päätöstä 03.06.2019 § 39. Kunnanhallituksen olisi tullut selvittää, että olisiko sen pitänyt tuoda asia valtuuston käsittelyyn, koska yhtiömuotoa oli merkittävästi muutettu sen johtaessa yhä Laukaan kunnan taholta suurempaan taloudelliseen vastuuseen naapurikunnan urheiluseuran tukemisessa. Toki voidaan huomioda se, että valtuuston kesäkuun 2019 kokouksessa oli jo tuolloin kunnanhallituksella halu lisätä kunnan taloudellista vastuuta niin, että kunnan maksettavaksi tuli myös kiinteistön ylläpitämiskustannuksien lisäksi kiinteistövero ja vakuutusmaksut.

Todettakoon vielä kerran: Miksi ylipäätänsä osakkeiden ostosta ja osuudesta kiinteistöosakeyhtiöstä ei ole toimittu valtuuston päätöksen mukaisesti? Osakkeiden ostosta on tiedusteltu kunnan ylimpien viranhaltijoiden taholta. Tammikuussa Ruotsalainen sai vastaukseksi tiedusteluunsa, että osakkeiden hankinta on valmistelussa ja arvion mukaan etenee lähiviikkoina.

26.09.2024

Osakkeiden oston ”viivästyminen” ja osuus kiinteistöyhtiöstä, jonka tehtävänä on ollut hallien rakennuttaminen, on ymmärrettävissä vain siten, että yhtiömuodon muuttamisprosessi oli kesken. Kiinteistö Oy Leppävesi Areenan toiminta on perustamisilmoituksen mukaan saapunut Patentti- ja rekisterihallitukseen 19.02.2021. ja Keskinäinen Kiinteistöosakeyhtiö Leppävesi Areena on rekisteröity 12.03.2024. Yhtiömuodon muutosta ei ole käsitelty kunnanhallituksessa ja ylipäättänsä on merkillistä, että Laukaan kunta ei ole ollut alusta pitäen osakkaana kiinteistöosakeyhtiössä. Helmikuun perustamisilmoitus on digitaalisesti allekirjoitettu. Yhtiöjärjestyksen mukaan toiminta on selkeästi liiketoimintaa, ei yleishyödyllistä kunnallista liikunnan edistämistä, joten tältä osin toimintaan ei voi soveltaa liikuntalakia.

Onko se, mitä edellä on tuotu esiin ymmärrettävä niin, että kyseessä on toiminta, jossa harhauttamisella on pyritty taloudellisen hyödyn saamiseen laukaalaisten veromaksajien kustannuksella?

Laukaan kunnanvaltuusto on käsitellyt ainoastaan kerran Leppäveden liikuntapuiston sisäliikuntatilojen toteutusta 3.6.2019 § 39 kunnan ylimpänä päättävänä elimenä. Urheilua lähemmin tuntemattomalle valtuutetulle olisi pitänyt kertoa esim. suunnitteilla olevan monitoimihallin lattiapintojen soveltumattomuus esim. koripalloilun kilpailutoimintaan.

Niin kunnan talouden kuin liikuntahallien tarpeellisuuden osalta jätettiin täysin huomioimatta Vihtavuoren koulun rakennushanke keväältä 2017. Vihtavuoren kouluun oli suunniteltu hallia, joka on Laukaan kunnan tietojen mukaan 1100 m² eli kunnan suurin halli lattiamateriaalilla, jossa salibandya on erinomaista pelata. Vastaavasti Leppäveden (Tiitusphoja) liikuntahalli on 760 m². Valtuuston 3.6.2019 § 39 esittelytekstissä annettiin valtuutetuille kuva, että olisi mahdollista Leppäveden koulun laajentamisen yhteydessä laajentaa koulu nykyisen liikuntahallin paikalle. Tällä haluttiin tietysti perustella uuden hallin rakentamisen tarvetta. Lisäksi valtuuston puheenjohtaja totesi valtuustoseminaarissa 11.1.2022, että liikuntahalli on tullut tiensä päähän ja kunta rakentaa joka tapauksessa uuden hallin. Virheellisten tietojen kertomista on siis jatkettu 3.6.2019 valtuuston kokouksen jälkeen. Lisäksi on huomioitava se, että Vihtavuoren koulun liikuntahalli on Leppäveden hallilta n. 8 km päässä, joten kuntalaisilla on erinomaiset harrastusmahdollisuudet tältäkin osin varsin lähellä ottaen huomioon Laukaan kunnan maantieteellinen koko. Talouden tasapainotusryhmän työn tuloksena myös kunnan ulkopuolinen konsultti totesi nykyisten liikuntapaikkojen riittävyyden noin vuosi sitten. Myöskään ei voida jättää huomioimatta, että Leppäveden uusi koulu valmistui vuonna 2015 ja laajennus vuonna 2017. Hankesuunnitelmat tehtiin vuonna 2012.

5.12.2023 § 152 tekninen lautakunta toteaa vastauksessa valtuustoaloitteeseen, että Leppäveden liikuntahallille on uusittu hallia ja aulatiloja palveleva ilmanvaihtokone vuonna 2020 energiatehokkuushankkeena. Vuonna 2018 Sweco Rakennustekniikka Oy oli suorittanut kiinteistössä rakennuksen rakenteellisen turvallisuuden arvioinnin ja kirjoittanut siitä arviotodistuksen sekä tarkastuskirjan. Kesäkuussa 5.6.2023 oli tehty valtuustoaloite Leppäveden liikuntahallin sisäilmalaadun ja rakenteiden tutkimiseksi. Tekninen lautakunta päätti, että Leppäveden liikuntahallilla ei ole tarvetta tutkia

26.09.2024

sisäilman laatua ja rakenteita. Joulukuussa 2023 voidaan viimeistään todeta, että mitään aikomustakaan ei ole ollut aiemmin luopua Leppäveden nykyisestä liikuntahallista.

Mikäli olisi kyse yleishyödyllisyydestä, niin hanketta varten ei olisi tarvittu laatia liiketoimintasuunnitelmaa, eikä tällöin kiinteistöyhtiön yhtiöjärjestyksessä käsiteltäisi liiketoiminnan voittoon liittyviä näkökohtia. Vaikka Laukaan kunta olisi edes viidellä prosentilla mukana kiinteistöyhtiössä, niin siitä huolimatta ei voitaisi puheena olevassa asiassa puhua yleishyödyllisyydestä, koska monitoimihallin toiminta on aikarajattu kuntalaisilta etenkin aikana, jolloin niin lapsilla kuin aikuisilla on vapaa-aikaa.

Valtuuston päätöksen oheismateriaalissa 03.06.2019 § 39 on sopimusluonnoksia. Niin luonnoksissa kuin allekirjoitetussa sopimuksessa 22.1.2020 perustettavan kiinteistöyhtiön osakkaiksi on merkitty Kurikka Flight Oy, Tikka Capital Oy ja Laukaan kunta. Kunnalla olisi sopimuksen mukaan yhtiöstä viiden (5) prosentin osuus. 22.1.2020 allekirjoituksissa on epäselvyyksiä. Esim. osakassopimuksen sivunumerot eivät täsmää ja allekirjoitusivu on ikään kuin jostain muusta yhteydestä liitetty kopiona, jolloin asiakirjan kirjoitusfontti on erilainen.

Kunnanhallituksen 20.01.2020 §:ssä 10 kerrotaan liiketoimintasuunnitelmasta ja arviointiryhmästä. Arviointiryhmästä on kirjoitettu seuraavasti: *"Laukaan kunnan ulkopuolisena asiantuntijana arviointiryhmään kutsuttiin Kuntaliiton liikuntatoimen erityisasiantuntija Kari Sjöholm, joka estyi osallistumasta arviointitilaisuuteen."* Liekö estymisen syy se, että hän ei ollut tuolloin enää Kuntaliiton palveluksessa? Arviointiryhmän työstä ei ole tiedossa olevia muistioita.

Samassa kunnanhallituksen kokouksessa on kerrottu tarjouskilpailusta, ja että tarjoukset tuli jättää 15.07.2019 klo 12.00 mennessä. Samalla kerrottiin yhdestä saapuneesta kysymyksestä, jossa oli tiedusteltu mahdollisuutta jatkaa tarjousaikaa 31.08.2019 saakka. Kunnanjohtajan ehdotustekstissä todetaan tarjouskilpailussa tulleen vain yksi hyväksyttävä tarjous. Luonnollisesti olisi tullut merkittävältä toimijalta tarjous, jos kiireisimpänä loma-aikana olisi annettu lisäaikaa. Merkillistä, että kunnanhallituksen kokouksessa 02.09.2019 § 181 ei pöytäkirjan mukaan ole edes kerrottu saapuneesta kysymyksestä kuin vasta ensimmäisen kerran yli neljä kuukautta myöhemmin. Mainitussa syyskuun kokouksessa kunnanhallituksen jäsen Taavi Rautiainen oli jäävätkin vastoin lakia, mutta tammikuun 20.01.2020 hän oli jättänyt eriävän mielipiteen.

Hankintasopimus on otsikoitu "Hankintasopimus Leppäveden liikuntahallin rakennuttajakumppanin ja operaattorin hankinnasta". Operaattoriksi aiottu taho (Happee Ry) oli tiedossa jo ennen valtuuston kokousta 3.6.2019.

Yhtiön perustamissopimuksen (4.2.2021) mukaan osakkaat ovat Kurikka Flight Oy ja Tikka Capital Oy. Laukaan kunta ei ole sopimuksessa mukana Patentti- ja rekisterihallituksen tietojen mukaan. Miksi asiassa on toimittu sopimuksen vastaisesti? Onko kunnan ylin virkamies- ja luottamushenkilöjohto tämän hyväksyneet? Jos ovat, niin miksi ja millä mandaatilla? Tämä on sikäli merkillistä, että sopimuksen

26.09.2024

yleisvelvoittavuudessa on mainittu, että osapuolet sitoutuvat siihen, että he parhaan kykynsä mukaan edistävät yhtiön tarkoituksen toteutumista.

Erityinen merkityksellisyys liittyy yhtiön rahoitus- ja yhtiöjärjestysasiaan. Valtuuston 3.6.2019 § 39 kokousmateriaalissa olleessa luonnoksessa on mainittu yhtiöjärjestyksen mukaisen pääoman olevan kolme miljoonaa (3.000,000) euroa ja kunkin osakkeen nimellisarvon olevan kolme tuhatta (3.000) euroa. Nämä edellä olevat euromäärät ovat olleet antamassa valtuutetuille kuvan, että mukana on vakavaraaisia toimijoita otettaessa huomioon hankkeen kokonaiskustannukset n. 8 miljoonaa euroa aiesopimuksen mukaan.

Kiinteistö Oy Leppävesi Areenan perustamissopimuksen mukaan osakepääoma on nolla (0) ja osakkeiden lukumäärä tuhat (1000). Perustamissopimuksen mukaan kustakin osakkeesta on yhtiölle maksettava 0,00 euroa.

Valtuuston kesäkuun 2019 päätöksestä osakkeiden arvo on 3.000 eurosta muuttunut nolla (0) euroon. Keskinäinen Kiinteistöosakeyhtiö Leppävesi Areenan osalta osakepääoma on rekisteriotteen tietojen mukaan 0,00 euroa ja osakkeiden lukumäärä 1 000 kappaletta. Oheen liitetään yhtiöjärjestykset (2 kpl).

Todettakoon vielä, että osakassopimuksessa 22.1.2020 yleisvelvoittavuus pysyi samana, mutta yhtiön rahoituksen osalta tuli muutos. Pääoma on enää tuhat (1.000) euroa ja osakkeen nimellisarvo on yksi (1,0) euroa. Varsinaista yhtiöjärjestystä ei ollut vielä tässä vaiheessa laadittu. Jos yhtiöjärjestys on tässä vaiheessa kirjoitettu, niin missä se on? Yhtiöjärjestys -luonnosta ei ole ollut valtuuston 3.6.2019 § 39 oheismateriaalissa.

Kunnan riskit arvioitiin lähinnä tulevan operaattorin kykyyn selviytyä sitoumuksistaan. Aiesopimuksessa (3.9.2018) todetaan, että päävuokralaisena toimiva Happee Ry sitoutuu hankkimaan noin 1,0 miljoonan euron vuotuiset vuokratulot kiinteistöyhtiölle monitoimihallista. Mainittakoon vielä, että neuvotteluiden lähtökohtana oli osana vuokrasopimusta Happee Ry:n ja kiinteistöosakeyhtiön välille laatia exit-suunnitelma, jonka perusteella Happee Ry tai edustamansa taho siirtyy asteittain kiinteistöosakeyhtiön omistajaksi. (Kunnanhallitus 18.06.2018 § 123) Tammikuussa 2019 Happee Ry:n vastuuta vuotuisten vuokratuottojen osalta oli hallien osalta laskettu 0,7 miljoonaan euroon. Muutos on merkittävä otettaessa huomioon, että aiemmin noin 1,0 miljoonan euron vuokratuoton piti olla ainoastaan monitoimihallista. (Kunnanhallitus 21.01.2019 § 2)

Varsin erikoista kunnan edun kannalta on se, että kunnan pääomavuokran suuruudeksi on mainittu ensimmäisenä vuonna enintään 750.000 euroa ja sitä voidaan korottaa vuosittain enintään elinkustannusindeksin kehityksen mukaisesti. Vastaavasti operaattoriyhtiöltä edellytetään ainoastaan enintään 750.000 euron pääomavuokraa. (Valtuusto 03.06.2019) Tämä menettely merkitsee suoraa kunnan tukea operaattorille. Edellä olevan ja kevään 2024 tapahtumien osalta näyttää siltä, että joillakin on tahtotilana ollut toimia kunnan edun vastaisesti. 26.03.2024 viranhaltija teki päätöksen lisävuokrauksesta Leppävesi Areena Oy:ltä. Päätöksen toimivallan perusteissa oli esitetty hallintosäännön 64 §:llä ja teknisen lautakunnan päätös toimivallan siirrosta

26.09.2024

15.8.2023 § 90. Päätöksen kokonaiskustannus olisi merkinnyt yli 400 000 euron menoerää kunnalle. Varavaltuutettu Jolanki ja valtuutettu Ruotsalainen tekivät asiasta oikaisupyyntöön Laukaan kunnan tekniseen lautakuntaan. Lautakunnan päätösehdotus oikaisupyyntöön oli 16.04.2024 seuraava: *"Oikaisuvaatimus hylätään aiheettomana, koska oikaisuvaatimukseen kohdistuva viranhaltijapäätös on peruutettu."*

Viranhaltija oli 08.04.2024 § 10 päättänyt itseoikaisuna peruuttaa viranhaltijapäätöksen 8/10.03.02.00/2024. Hallintosäännön § 67 ja teknisen lautakunnan päätös toimivallan siirrosta 15.8.2023 § 90 perusteltiin, että teknisellä lautakunnalla on päätöksessä toimivalta. Viranhaltijan toimivaltaa oli perusteltu edellä olevan lisäksi hallintosäännön §:llä 67. (Viranhaltijapäätökset ja lautakunnan päätös)

Edellä olevien tapahtumien perusteella näyttää siltä, että Laukaan kunnan toimielimissä ei olla täysin selvillä siitä, kuka saa päättää mistäkin, edustaa ja ohjeistaa ja miten paljon niihin voidaan euromäärällisesti käyttää. Kuvastaako tapahtumat todellisuudessa sitä, että Laukaan kunnalla on jokin intressi varmistaa, että kunnan ulkopuoliset toimijat puheena olevassa asiassa saavat laukaalaisten veronmaksajien avulla taloudellista etuutta, eivätkä toiminnassaan tarvitse ottaa taloudellista riskiä?

Happee Ry:n taloustilanne eli talousvaikeudet ovat jo oma kokonaisuutensa, joten tässä yhteydessä emme käsittele sitä tämän enempää. Julkisuudessa talousvaikeudet ovat olleet esillä useasti.

Mitä tulee vuokrasopimukseen perustettavan operaattoriyhtiön kanssa, niin allekirjoitusajankohtana 22.02.2020 Happee ry:n puolesta oli riittämättömästi allekirjoittajia Patentti- ja rekisterihallituksen tietojen mukaan. Hallihankkeiden merkittävässä asiakirjassa eli hankintasopimuksessa (22.1.2020) on samat allekirjoitusongelmat kuin operaattorin kanssa tehdyssä vuokrasopimuksessa. Lisäksi allekirjoitussivu on erikoinen, sillä siinä näyttää allekirjoitukset olevan ikään kuin "liimattuja" jostain muusta asiakirjasta. Allekirjoitussivu on muutenkin ulkoasultaan muuhun asiakirjaan nähden poikkeava. Voidaan todeta, että hankintasopimuksen toinen sivu on ilmeisesti päivämäärien osalta muutettu useampaan kertaan. Tätä näkemystä puoltaa mm. vertailu vuokrasopimuksissa oleviin päivämääriin.

Koska luottamushenkilöitä ei ole ainakaan kaikkia informoitu nykytilanteesta, niin tällöin olemme nykyisestä operaattorista vain lehtitietojen ja rekisteritietojen varassa.

Laukaa-Konnevesi -lehdessä 8.12.2023 oli toki vääriä tietoja niin rakennusluvista kuin rakentamisen aloittamisajankohdasta. Utisoinnissa todettiin, että operaattoriyhtiöksi on perustettu Hirviareena Oy, jota pyöritetään erillään urheiluseura Happeesta. Vähintään rekisteritietojen mukaan Hirviareena Oy:n osoite on sama kuin Happee ry:n nykyisen managerin osoite. Olettaessa huomioon vuoden 2020 puutteellinen allekirjoittajien määrä Happee ry:n osalta, niin onko Laukaan kunnalla ja Hirviareena Oy:n välillä tehtyä virallista vuokrasopimusta?

Laukaan kunta, kuten monet mutkin kunnat, valmistelevat omistuksessaan olevia teollisuustontteja mm. pohjatöillä, tiestöllä ja kunnallistekniikalla. Tämän jälkeen

26.09.2024

tontit asetetaan myytäväksi tai vuokrattavaksi. Puheena olevassa tapauksessa valmistelutyöt on toteutettu rakennuttajien suoranaisiksi tukemiseksi. Rakennuspaikat on valmisteltu niin pitkälle, että hallien rakentaminen on voitu aloittaa nopeasti. Jos kyseessä olisi sellaisesta valmistelusta, jossa kunta valmistelee maapohjia myytäväksi tai vuokrattavaksi ilman tietoa ostajista tai vuokraajista, niin outoon valoon tulee kahden yrittäjän (Tikka, Kurikka) ja kahden virkamiehen (Viillos, Sorri) tapaaminen oletetulla rakennuspaikalla toukokuussa 2023 antaen kunnan työntekijöille ohjeet palloiluhallien esirakentamisesta.

Näkemystä esirakentamista puoltaa myös se, mitä hankkeessa mukana ollut Happee ry:n Pasi Kotilainen totesi 07.06.2023 Radio Keskisuomalaisen podcast -ohjelmassa. Hän kertoi, että rakennuslupapaperit on jätetty kuntaan ja rakentaminen aloitetaan elokuussa.

Lisäksi esirakentamista kuvaa se tosiseikka, että Laukaan kunta on rakentanut oletetun rakennuspaikkojen viereen myös omalla kustannuksellaan valmiiksi asfaltoidun ja valaistun parkkialueen, jonka kapasiteetti on sadoille ajoneuvoille. Pelkästään muun kuin liikuntahallien käyttöön parkkialue on ylimitoitettun suuri.

Maanvuokrasopimuksen alihintaisuutta verrattuna markkinahintaan on perusteltu ikään kuin hanke edistäisi yleishyödyllisyyttä (Khall 25.3.2019 § 53). Sopimuksesta ulosjätetty kunta kuitenkin antaa puheena olevassa asiassa kiinteistöyhtiölle taloudellisen edun mm. tällä tavoin. Toimiiko kunta yhdenvertaisesti maanvuokrien hinnoittelun osalta?

Rakennuttaja on puhtaasti liiketaloudellisesti toimiva taho. Vuokrasopimus sisältää raakamaan kaavoitus- ja lohkomiskustannukset sekä maa-alueen valmistelutyöt. Edellä mainittu on suoraa tukea kiinteistöyhtiölle. Kunnanhallituksen päätöksessä todetaan, että vuokrahinnat eivät sisällä EU-valtiontukea. Maanvuokrasopimuksen alihintaisuus sisältöineen on suoraa tukea liiketaloudellisesti toimivalle taholle, joten kyseessä on EU-valtiontuki.

Laukaan kunnan osalta ei ole osoitettu missään vaiheessa tarvetta monitoimihallille. Asiasta ei ole tehty tarveselvitystä, eikä asiaa ole kertaakaan käsitelty lautakunnassa (nyk. sivistyslautakunta). Laukaan kunnan osuus on tullut esiin vuokraajana tiloista, joita se ei tarvitse. Näin ollen vuokra toimii yritystukena, jonka osalta olisi pitänyt huomioida EU-lainsäädäntö. Kunnan ollessa ulkona kiinteistöyhtiöstä huolimatta sopimuksesta, niin kunta ei saa edes 5 prosentin tuottoa toiminnasta (vuokratuloina, liikevoittona). Kunnan rooli on lähinnä maksajan rooli.

Näin ohessa voisi asian ilmaista seuraavasti: Kunta voisi tukea Peurunka Oy:tä samalla periaatteella eli vuokraamalla tiloja, joita se ei tarvitse. Hanke ei noudata yhdenvertaisuutta.

Kunnan ja kiinteistöyhtiön välillä tehty maanvuokrasopimus on ilmeisesti ennakkotapaus. Onko ennen tehty vastaavia sopimuksia ja aikooko Laukaan kunta tehdä samanlaisia sopimuksia jatkossa. Meneteltiinkö Kuljetusliike Taipale Oy:n tontin osalta samoilla periaatteilla?

26.09.2024

15.12.2023 päivätyssä maanvuokrasopimuksessa on siirrettävyydestä seuraavasti:
"Vuokraoikeus on siirrettävissä kolmannelle ilman vuokranantajan lupaa". Oliko tässä vaiheessa jo tieto yhtiömuodon muuttamisesta?

Osakkeiden oston osalta on tässä oikaisuvaatimuksessa tuotu esiin mielestämme riittävästi niitä seikkoja, joiden perusteella kunnanhallituksen on syytä kumota 09.09.2024 § 163 tekemänsä päätös.

Hankkeen osalta on tapahtunut merkittäviä muutoksia 03.06.2019 jälkeen. Olisiko kunnanhallituksen syytä tuoda hanke uudelleen valtuuston käsiteltäväksi?

Jorma Jolanki

Harry Ruotsalainen

LIITTEET

Valtuusto 03.06.2019

Valtuuston 03.06.2019 § 39 päätöksen liitteinen ja oheismateriaali

Kunnanhallituksen päätös 09.09.2024 § 163 liitteinen

Kunnanvaltuuston päätös liitteiden ja oheismateriaalin kera 3.6.2019 § 39

Kunnanhallitus 02.09.2019 § 181 Leppäveden liikuntapuiston sisäliikuntatilojen toteutus

Hankintasopimus 22.01.2020

Kunnanhallitus 25.03.2019 § 53 YU-1-tonttien 170-1 ja 170-2 vuokraaminen monitoimihallin ja jalkapallon ylipainehallin rakentamiseksi Leppäveden liikuntapuistoon

Kunnanhallitus 26.08.2024 § 149 ja äänestystiedot

Kunnanhallitus 09.09.2024 § 163 ja äänestystiedot

Muutoksenhakuohje 09.09.2024 § 163

Tekninen lautakunta 05.12.2023 § 152

Viranhaltijapäätös 26.03.2024 § 9/2024

Viranhaltijapäätös 08.04.2024 § 10/2024

Tekninen lautakunta 16.4.2024 § 36, pöytäkirjanote

Tarkastuslautakunta 29.04.2024 § 36

Laukaan kunnan hallintosääntö 26.09.2022 § 35

Laukaan kunnan konserniohje 01.06.2018